

کہنیں ردا تک ء پٹ ء پو لکاری ء بلوچ پو لکاری کرد:

دنیا ء تہاچ چشیں زبانی نیست کہ کہنیں ردا تک ء مڑیاں چہ زہر بہ بیت۔ کہنیں ردا تک ء گیشتریں مڈی کساس دنیا ء ہک کسان ء مڑیں زبانی تہاوتی جتاہیں راجی ء ریدگی رنگ ء دروشم ء است انت۔ بلوچی ہم اے درگت ء ہستگاریں زبانی، کہ آئی ء اندر ء کہنیں ردا تک ء بازیں دروشم گندگ ء کایت، چو کہ داستان، گیدی کہ، بتل، چاچ ء دگہ بازیں۔ کہنیں ردا تک ء ہندت ء ایشی ء رواج گرگ ء راج دپتر ء بابت ء انگت دنجیں پٹ ء پو لے کنگ نہ بوتگ، کہ آئی ء چہ وانوک کساس گرت بکنت کہ مئے گورا گیدی کہ کجام عہد ء بنا بوتگ، یا کہ بتل ء چاچ کدی شروع بوتگ۔ اے بابت ء و پٹ ء پو ل باز کنگ بوتگ، چو کہ شیر محمد مری ء وتی پٹ ء پو ل نوشتا تک ”بلوچی اساطیر“ ء تہا کے باز بلوچی گیدی کہہانی عہد ء بارگ ء گیشینگ ء جہدے کرتگ، ایشی ء ابید ایندگہ بلوچ پٹ ء پو لکار ء ہشتہ کاراں بلوچی گیدی کہہانی بنکپ ء ایندگہ تک ء پہناتانی سر بازیں پٹ ء پو ل پیپر ء ہواری ء ہشتا تک ہم نوشتہ کرتگ۔ بلوچی کہنیں ردا تک ء مڈی سینگ در سینگ سفر کنان ء یک پد رتپے ء دوئی پد رتپے ء سر بوتگ انت۔

بلوچی کہنیں ردا تک ء مڈیانی رد ء بند دیگ ء نزارگ، آھاں کتابی دروشم دیگ ء کار انگریزانی بلوچ ڈسھ ء سرا قبضہ کنگ ء چہ رند گندگ ء کیت، آھاں بلوچ چاگردی زندمان، راجی تب ء ہیل ء عادت بلوچی زبان ء راہیل کنگ ء ہاتر ابلوچی زبان ء لہز انک ء ہاتر ابازیں کارے کرتگ۔ انگریزانی روگ ء پد بلوچ پٹ ء پو لکاراں ہم اے تک ء دلگوشی دانگ، بلوچ پو لکاراں یکے و ایش کہ آھاں ہمے انگریزانی کرتگیں کاران ء دیما برگ ء جہد کرتگ ء آھاں ء زوران ء گیشتریں پٹ ء پو ل کرتگ ء دوئی دگہ ہم بازیں پٹ ء پو ل کرتگ ء کہنیں ردا تک ء مڈی آن ء کتابی دروشم ء دیما آورنگ۔ بلوچی زبان ء سر جیں رنگے ء نویسگ ء کارگوں نوکیں لہز انک ء ہنداتی زمانگ 1950 ء دہک ء بوتگ، اے ہمے زمانگ ء ات کہ یک نیمگے بلوچی زبان ء نوکیں لہز انکی تہر ء دروشم دیما آرگ بوہگ ء اتنت تہ دوئی نیمگ ء بلوچی عہدی شاعری، گیدی شاعری، گیدی قصہ، چاچ، بتل وگالوار چنگ ء نزارگ ء دیما آرگ بوتگ انت۔ بلوچی گیدی قصہاں سر جیں رنگے ء دیما آرگ ء بلوچی لہز انک ء تاریخ ء چہ درستاں برزتریں کاراگاں ادارگانی حساب ء چارگ بہ بیت داں بلوچی اکیڈمی ء کرتگ۔ بلوچی اکیڈمی ء ہنداتی زمانگ ء اے راجی مڈیانی چنگ ء نزارگ ء کتابی دروشم ء لس مہلوک ء سر کنگ ء درگت ء جوانیں گامگج زرتگ۔ بلوچ پو لکاراں کہنیں ردا تک ء مڈیانی درجنگ ء کارا دلی سراچہ درستاں ساری وجہ ملک محمد پناہ ء کرتگ کہ آئی ء لانگ ورتھ ڈیمز ء جم کرتگیں قصہ ماں بلوچی ہشتہ رھبند ء ترینت ء گیدی قصہ اولی ء نام ء 1968 ء چہ بلوچی اکیڈمی ء نیمگ ء چھاپ ء شنگ کرت۔ ایشی ء ابید ایندگہ ہم بازیں بلوچ پٹ ء پو لکاراں کہنیں ردا تک ء تہر گیدی قصہاں درجنگ ء جوانیں کردے پیش کرتگ، آھاں بلوچی گیدی قصہاں ء کتابی دروشم ء چنگ ء نزارگ ء پدا کتابی دروشم دانگ انت کہ چہ جتا جتاں لہز انکی ادارگانی نیمگ ء چھاپ ء شنگ بوتگ انت آھانی لڑچوش انت۔

گیدی قصہ دوئی	1969	محمود مری	بلوچی اکیڈمی کوئٹہ
گیدی قصہ سہمی	1971	امان اللہ غازی	بلوچی اکیڈمی کوئٹہ
گیدی قصہ چاری	1971	گلزار خان مری	بلوچی اکیڈمی کوئٹہ
گیدی قصہ ہنپی	1970	محمود مومن بزدار	بلوچی اکیڈمی کوئٹہ
گیدی قصہ ششمی	1971	محمود خان مری	بلوچی اکیڈمی کوئٹہ
گیدی قصہ ہفتمی	1973	میر عاقل خان مینگل	بلوچی اکیڈمی کوئٹہ
گیدی قصہ ہشتمی	1973	حاجی مومن بزدار	بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

1974	گلزار خان مری	بلوچی اکیڈمی کوئٹہ	گیدی قصہ نبھی
2015	شہ رگام (جان محمد دشتی)	بلوچی اکیڈمی کوئٹہ	بادشاہ حدادوندوات
1980	صورت خان مری	بلوچی اکیڈمی کوئٹہ	عہدی کہہ
1980	صورت خان مری	بلوچی اکیڈمی کوئٹہ	پریانی کہہ
1980	صورت خان مری	بلوچی اکیڈمی کوئٹہ	عشتقی کہہ
1980	عبدالغفار ندیم	بلوچی اکیڈمی کوئٹہ	کہانیاں
1980	عبدالغفار ندیم	بلوچی اکیڈمی کوئٹہ	پریوں کی کہانیاں
2016	رشید خان	دفاع لبر انکی مجلس تمپ	گچین گیدی کہہ
2012	اے آرداد	ہائیر ایجوکیشن کمیشن اسلام آباد	قصہ حلاص نہ بیت
2012	رحیم بخش مہر	ہائیر ایجوکیشن کمیشن اسلام آباد	گوھر قیبتی

انوکیس زمانگ ء بلوچ پولکاراں بلوچی گیدی قصہانی پٹ ء پول ء تک ء حاصیں کردے پیش داشنگ چو کہ شعبہ بلوچی ء نیمگ ء دو جوانیں گیدی قصہانی کتاب ردء بند دینگ بوتگ، ایشاں ابید و لہ شہ رگام ء ہم بلوچی گیدی قصہانی مزنیں کتابے ردء بند داتگ کہ تا کدیم ء حساب ء انگت بلوچی گیدی قصہانی مستریں ء جوانتریں کتاب انت کہ آئی ء اندر ء مکران ء دمگانی بازیں گیدی قصہ ہوار انت۔

کہنیں ردا تک ء تہا گیدی قصہ ء ابید بتل ہم جوانیں مڈی یے زانگ بیت اے تک ء ہم بلوچ پولکاراں دلگوش گور کر تگ ء بلوچی بتل آن ء پٹ ء پول کنان ء کتابی دروشم داتگ انت، اے تک ء انگت کس اس بلوچ پٹ ء پولکاراں دہ (۱۰) کتاب ایو کا بلوچی بتل آنی سر اردء بند داتگ۔

1979	بلوچی اکیڈمی کوئٹہ	غوث بخش صابر	بتل وگالوار
1997	بلوچی اکیڈمی کوئٹہ	اسحاق ساجد بزدار	بلوچی بتل وگالوار ۲
2005	بلوچی اکیڈمی کوئٹہ	گلزار خان مری	گوشتن
2008	سید ریفرنس کتابجاہ کراچی	رمضان بامری	گنج گوہر
2010	دفاع لبر انکی مجلس تمپ	رشید خان	بتل، گشتن، پڑا تک، گھٹ
2011	سید ریفرنس کتابجاہ کراچی	غلام فاروق	بتل گنج
2012	بلوچی اکیڈمی کوئٹہ	جام محمد دشتی	بتل، گشتن گالبد
2012	بلوچستان اکیڈمی تربت	قدیر لقمان	بتل ریدگ ء بڑہ
2017	ابا بگر کمتی اکیڈمی پلیمری گوادر	اسحاق رحیم	بلوچی بتل

چرا ایشاں ابید دومی تہر چاچ ء سہرا ہم بلوچ پٹ ء پولکاراں وتی کرد پیش داشنگ۔ چو کہ اے درگت ء دو جوانیں کتاب ردء بند دینگ بوتگ۔

1973	بلوچی اکیڈمی کوئٹہ	غوث بخش صابر	چاچ و بند
2013	سید ریفرنس کتابجاہ	قدیر مجید	چاچ گنج

ہواریں رنگ ء اگاں چار ء تپاس کنگ بہ بیت داں زانگ بیت، کہ بلوچ پٹ ء پولکاراں کہنیں ردا تک ء مڈیانی چنگ ء نزارگ ء درگت ء جوانیں ہومت پیلو کر تگ انت، آھاں ردا تک ء سہ جوانتریں تہر گیدی قصہ، بتل ء چاچ آنی سرا حاصیں وڑے ء پٹ ء پول کر تگ، بلوچ پولکاراں نہ ایو کا کہنیں ردا تک ء

مڈیان ۽ روڊ بند داتگ بکنڊ ۽ آهانی تهر ۽ بهر، رنگ ۽ دروشم، تکنیک، بئڪپ هم گيشينگ انت، چوڪه اے تک ۽ ولجہ غلام فاروق كه آئی ۽ بلوچي پتل آئی باروا
 جوانيس نوشتا تک نوشتہ کرنگ، آئی ۽ همراھی ۽ غفار ندیم، اسحاق رحيم، رشيد خان، غوث بخش صابر، اسحق ساجد بزدار، قدیر لقمان، جان محمد دشتی ۽ دگه بازيں پٹ
 ۽ پولکاراں بلوچي پتل آئی تک ۽ پهنا تان ۽ گيشينگ ۽ جهد کرنگ، همے رنگ ۽ گیدی قصهانی چنگ ۽ نزا آرگ ۽ هواری ۽ آهانی تکنیک ۽ بئڪپ ۽ بگرداں آهانی
 ايندگه راجانی گیدی قصهباں گوں هم رنگی ۽ باروا جوانيس پٹ ۽ پولی پيپر ديمآ آرگ بوتگ انت اے تک ۽ ولجہ شیر محمد مری، واحد بزدار، عاقل خان مينگل، اے
 آرداد، رحيم مہر، ڈاکٽر عبدالصبور بلوچ، رشيد خان ۽ ايندگه بلوچ پولکاراں گیدی قصهانی چنگ ۽ همراہی ۽ آهانی ارزشت هم گيشينگ، همے رنگ ۽ چاچ ۽ سہرا
 كه دو کتاب ولجہ غوث بخش صابر ۽ قدیر مجيد ۽ روڊ بند داتگ آھاں هم بلوچي چاچانی تکنیک، بئڪپ، ارزشت ۽ سہرا تران کرنگ ايشاں ابيد بلوچ پولکاراں
 بلوچي چاچانی باروا دگه هم بازيں نوشتا تک نويسنگ كه آهانی تہا، عبدالصدي اميري، ناگمان، پيرل شے نگری ۽ دگه بازيں هواری انت۔

بلوچي کہنيس ردا تک ۽ مڈیانی چنگ ۽ نزا آرگ ۽ کار بلوچ پولکاراں گيشتر انفرادی ۽ ذاتی دروشم ۽ کرنگ، بلے اے درگت ۽ ادارگانی کردهم ستا کرزيت چوڪه
 بلوچي اکیڈمی، بلوچستان اکیڈمی، سیدرفرنس لائبریری، وفالیز انکی مجلس تمپ ۽ همزمت توستيف ۽ لائق انت كه اے ادارگاں هم بلوچي کہنيس ردا تک ۽ مڈیانی
 چنگ ۽ نزا آرگ ۽ درگت ۽ جوانيس کردے پيلو کرنگ۔ اگاں چارگ به بيت گڑا پدريت كه بلوچي کہنيس ردا تک ۽ مڈیانی شوهازنگ ۽ کار بندات و
 انگریزاں کرنگ بلے بلوچ پٹ ۽ پولکارانی کردمارا جوانتریں وڑے ۽ گندگ ۽ کیت، چيا كه انگریز پٹ ۽ پولکارانی گيشتریں پٹ ۽ پول رهگوزی انت، بلے
 بلوچ پٹ ۽ پولکاراں چنگ ۽ نزا آرگ ۽ همراہی ۽ آهانی ارزشت، زبان ۽ بیان، تکنیک، بئڪپ ۽ دگه بازيں تک ۽ پهنا ت هم گيشينگ انت۔